

De toekomst van de pensioenregeling

Rapport voor
Stichting Brocacef Pensioenfonds

Project: 23063532
Amsterdam, 10 november 2023

Dit onderzoek is uitgevoerd
in samenwerking met:

wtw

© Ipsos 2023. All rights reserved. Contains Ipsos' confidential and proprietary information and may not be disclosed or reproduced without the prior written consent of Ipsos.

3 Introductie

8 Conclusies

10 Belangrijkste inzichten

11 Risicopreferentie

- Kwantitatieve risicopreferentiebepaling
- Kwalitatieve risicopreferentiebepaling
- Discrepanties

27 Vergelijking risicopreferentie Stichting Brocacef Pensioenfonds & benchmark

30 Bijlage

33 Onderzoeksozet

Beste lezer,

Ontdek in dit onderzoeksrapport de risicopreferentie van jullie deelnemers. Uit het onderzoek blijkt dat een offensieve risicopreferentie minder vaak voorkomt in de oudere leeftijdsgroepen. De kwantitatieve risicopreferentie van gepensioneerden is dan ook relatief vaak defensief, vergeleken met actieve deelnemers en slapers maar ook vergeleken met de deelnemers van andere pensioenfondsen.

Veel leesplezier. Aarzel niet om contact op te nemen met vragen en opmerkingen!

Mathijs Mertens

Research Executive
+31 20 6070 727
mathijs.mertens@ipsos.com

Marit van Wijncoop

Research Executive
+31 20 6070 777
marit.vanwijncoop@ipsos.com

Robin Hardeveld Kleuver

Industry Consultant Financial Services
+31 6 81 87 27 31
robin.hardeveldkleuver@ipsos.com

Introductie

Met deelnemersinzicht naar de best passende risicopreferentiebepaling

Van waar jullie zijn...

Per 1 juli 2023 is de nieuwe pensioenwet in werking getreden. Uiterlijk 1 januari 2028 dienen alle pensioenregelingen te zijn aangepast aan het nieuwe pensioenstelsel, dus ook de pensioenregeling van Stichting Brocacef Pensioenfonds.

... naar waar jullie willen zijn

Aan het einde van de transitieperiode wil Stichting Brocacef Pensioenfonds haar deelnemers een pensioenoplossing aanbieden die is gebaseerd op de optimale invulling van de risicohouding en beleggingsmix van het pensioenfonds. Mogelijk gemaakt door een scherp inzicht in de best passende risicopreferentie.

...met...

een zo nauwkeurig mogelijk beeld van de risicobereidheid en het risicodraagvlak onder de deelnemers.

Hoe we daar komen

Methode | Online kwantitatief onderzoek

Doelgroep & Steekproef | Actieve deelnemers, slapers en gepensioneerden die pensioen opbouwen/hebben opgebouwd via Stichting Brocacef Pensioenfonds.

Hoofdvraag om te beantwoorden

Welke risicopreferentie hebben de deelnemers van Stichting Brocacef Pensioenfonds ten aanzien van hun pensioenregeling?

Wat we moeten begrijpen om dit te beantwoorden:

1.

Welke risicopreferentie past het best bij de deelnemers van Stichting Brocacef Pensioenfonds?

2.

In hoeverre zijn er verschillen tussen de subgroepen in hun risicopreferentie? Is een generieke of gesegmenteerde risicopreferentie het best passend?

Methode: een nieuwe manier van risicopreferentiebepaling

Om te bereiken dat deelnemers met hun pensioen een rendements-/risicoprofiel hebben dat past bij hun bereidheid, zijn pensioenuitvoerders verplicht om de risicobereidheid van deelnemers in kaart te brengen.

* Nader toegelicht op de volgende pagina

Methode

Voor het zo nauwkeurig mogelijk bepalen van de risicohouding van deelnemers is in de vragenlijst zowel een ‘kwalitatieve’ als een ‘kwantitatieve’ vraagmethode opgenomen.

Kwalitatieve vraagmethode

In de kwalitatieve vragen wordt ingegaan op de componenten ‘willen’, ‘kunnen’ en ‘begrijpen’. Dit leidt uiteindelijk in een indeling in Defensief – Neutraal – Offensief (zie bijlage voor een beschrijving van de toewijzingsregels opgesteld in overleg met WTW).

Willen

Wil men dit risico lopen?

- Hoeveel beleggingsrisico wil men lopen bij de opbouw van het pensioen/nadat de pensioenuitkering is ingegaan?
- Wat doet een flinke daling van de waarde van de pensioenbeleggingen of van de pensioenuitkering met iemand op emotioneel vlak?

Kunnen

Kan men dit risico lopen?

- In hoeverre kan men tegenvallende pensioenresultaten opvangen?
- In hoeverre heeft men het pensioen dat men heeft opgebouwd bij Stichting Brocacef Pensioenfonds nodig om (straks) rond te komen?

Begrijpen

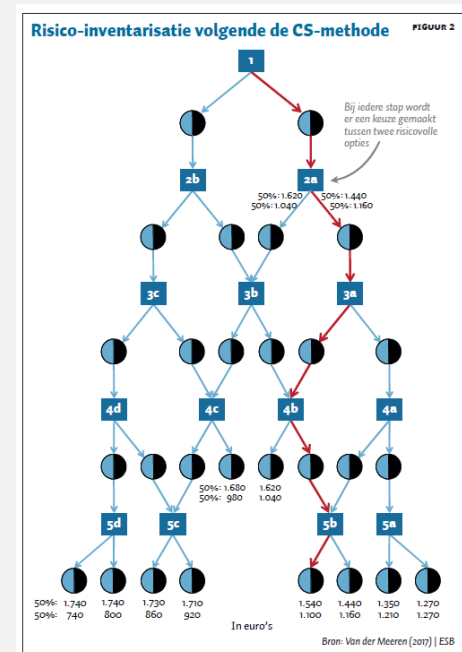

Begrijpt men dit risico?

- Hoeveel kennis heeft men van beleggen in aandelen/obligaties?
- Hoeveel ervaring heeft men met beleggen in aandelen/obligaties?
- In hoeverre begrijpt men dat het pensioen afhankelijk is van beleggingsrisico?

Kwantitatieve vraagmethode

De kwantitatieve vraagmethode is gebaseerd op de Choice Sequence (CS)-methode. Hierbij is aan de deelnemers een reeks (bestaande uit drie tot vijf stappen) van keuzes tussen steeds twee risicovolle opties* voorgelegd. De gepresenteerde optie is afhankelijk van de eerder gemaakte keuzes, waardoor de risicobereidheid steeds preciezer in kaart gebracht wordt.

Dit resulteert uiteindelijk in een indeling in 10 risicopreferenties, samengevoegd tot een driedeling Defensief – Neutraal – Offensief.

* De bedragen behorende bij de opties zijn aangeleverd door WTW

Conclusies

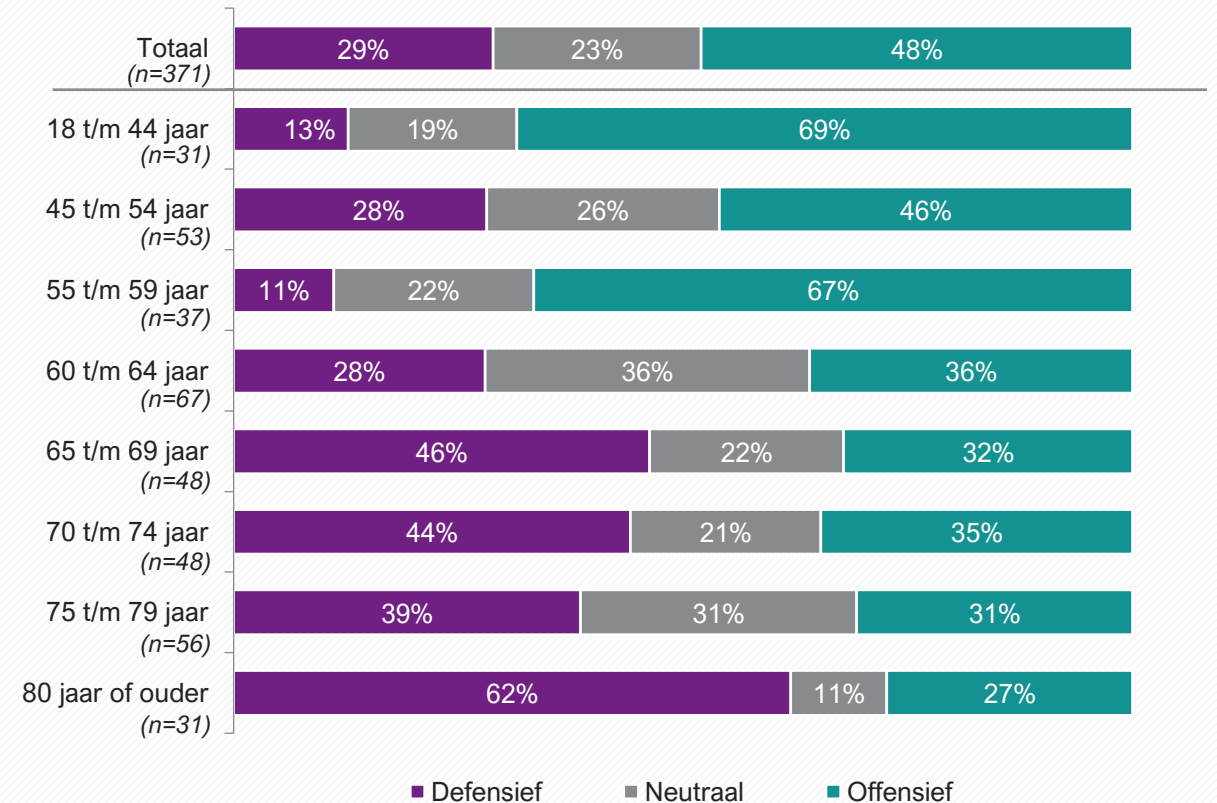
Conclusie

Een offensieve risicopreferentie komt minder vaak voor in de oudere leeftijdsgroepen

In dit onderzoek hebben we de risicopreferentie van de deelnemers van Stichting Brocacef Pensioenfonds bepaald met zowel een kwantitatieve (Choice Sequence) als een kwalitatieve methode. We nemen de kwantitatieve risicopreferentie als uitgangspunt, maar de kwalitatieve methode geeft aanvullend inzicht in onderliggende emoties en drijfveren. De CS-methode laat zien dat de risicopreferentie van oudere deelnemers relatief vaak defensief is, en minder vaak offensief. De risicopreferentie van de gepensioneerden is dan ook vaker defensief en minder vaak offensief, vergeleken met die van de actieve deelnemers en de slapers.

Vergeleken met andere fondsen uit onze benchmark hebben gepensioneerden van Stichting Brocacef Pensioenfonds relatief vaak een defensieve risicopreferentie.

Risicopreferentie deelnemers Stichting Brocacef Pensioenfonds (CS-methode)

Belangrijkste inzichten

1.

Risicopreferentie

1a.

Kwantitatieve risicopreferentiebepaling

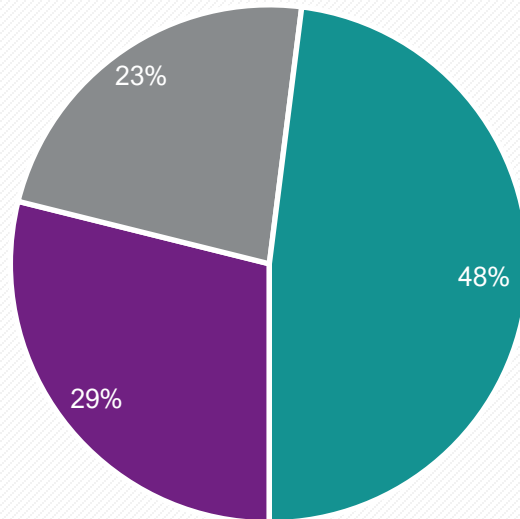
Volgens de CS-methode

Op basis van de kwantitatieve methode heeft bijna de helft van de deelnemers een offensieve risicopreferentie

Defensief			Neutraal			Offensief			
29%			23%			48%			
A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
15%	7%	7%	4%	12%	7%	16%	17%	4%	11%

Kwantitatieve risicopreferentie (volgens de CS-methode)

■ Defensief (a,b,c) ■ Neutraal (d,e,f) ■ Offensief (g,h,i,j)

- Op basis van de kwantitatieve methode is voor alle respondenten de risicopreferentie bepaald. De initiële 10 risicopreferenties (A t/m J) zijn uiteindelijk samengevoegd tot een driedeling Defensief – Neutraal – Offensief.
- Via deze methode is 29% toegewezen aan de preferentie defensief, 23% aan de preferentie neutraal en 48% aan de preferentie offensief.

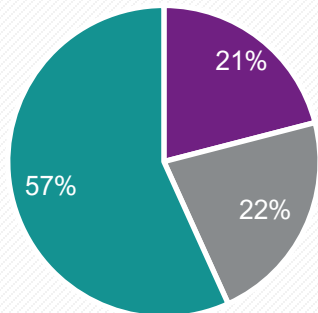
De kwantitatieve risicopreferentie van actieve deelnemers en slapers is relatief vaak offensief, die van gepensioneerden relatief vaak defensief

	Defensief			Neutraal			Offensief			
Actieve deelnemers	21%			22%			57%			
Slapers	19%			26%			55%			
Gepensioneerden	51%			20%			30%			
	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
Actieve deelnemers	5%	3%	13%	2%	9%	11%	22%	19%	4%	12%
Slapers	13%	6%	0%	5%	18%	4%	17%	21%	4%	12%
Gepensioneerden	28%	12%	11%	6%	6%	8%	9%	9%	3%	8%

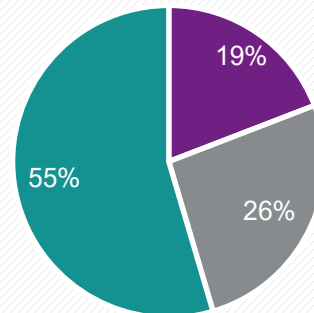
- De relatief offensieve risicopreferentie van actieve deelnemers en slapers kan een gevolg zijn van het feit dat men er rekening mee houdt dat er herstel-mogelijkheden zijn (meer sparen, langer doorwerken).
- Gepensioneerden hebben deze mogelijkheden niet. Zij hebben dan ook relatief vaak een defensieve risicopreferentie.

Kwantitatieve risicopreferentie (volgens de CS-methode)

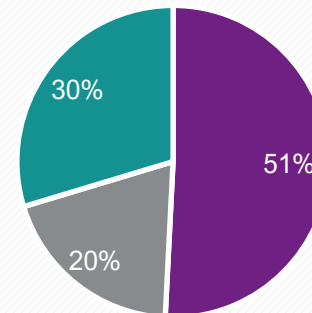
Actieve deelnemers

Slapers

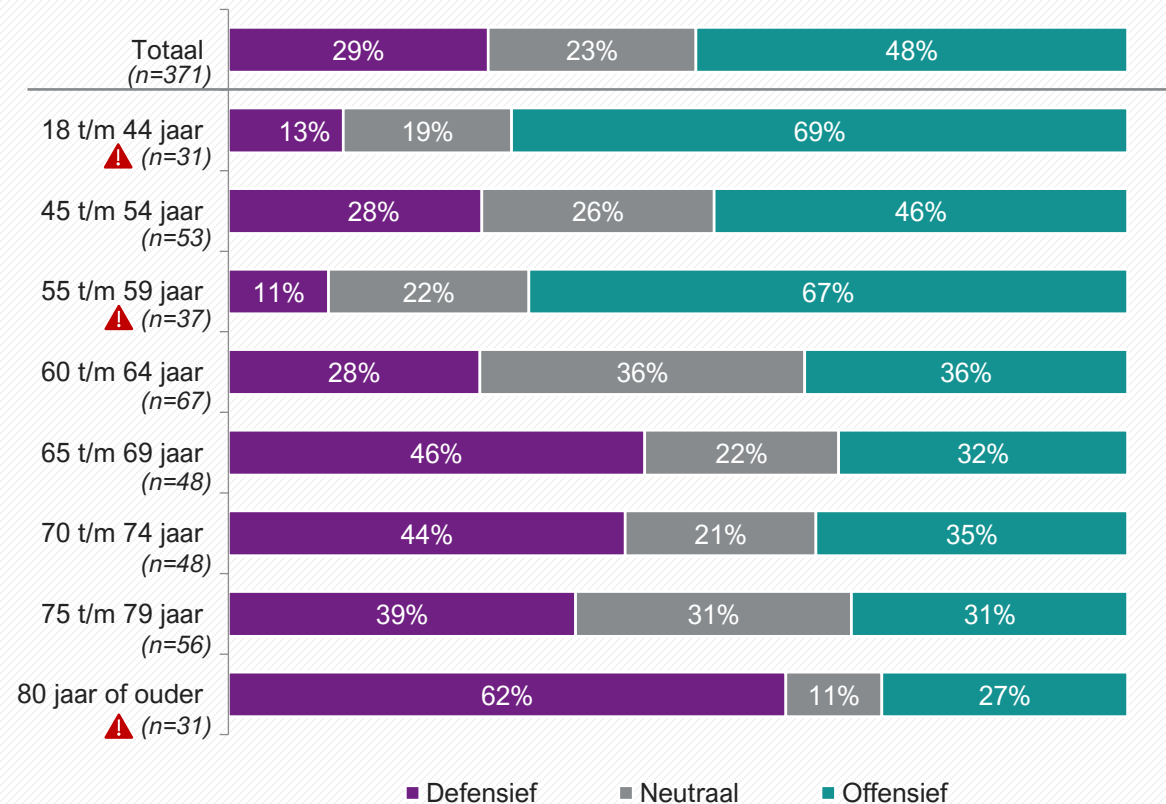
Gepensioneerden

■ Defensief (a,b,c) ■ Neutraal (d,e,f) ■ Offensief (g,h,i,j)

Duidelijk verschil in risicopreferentie tussen deelnemers vóór en na hun pensioenleeftijd

Risicopreferentie
o.b.v. CS-methode

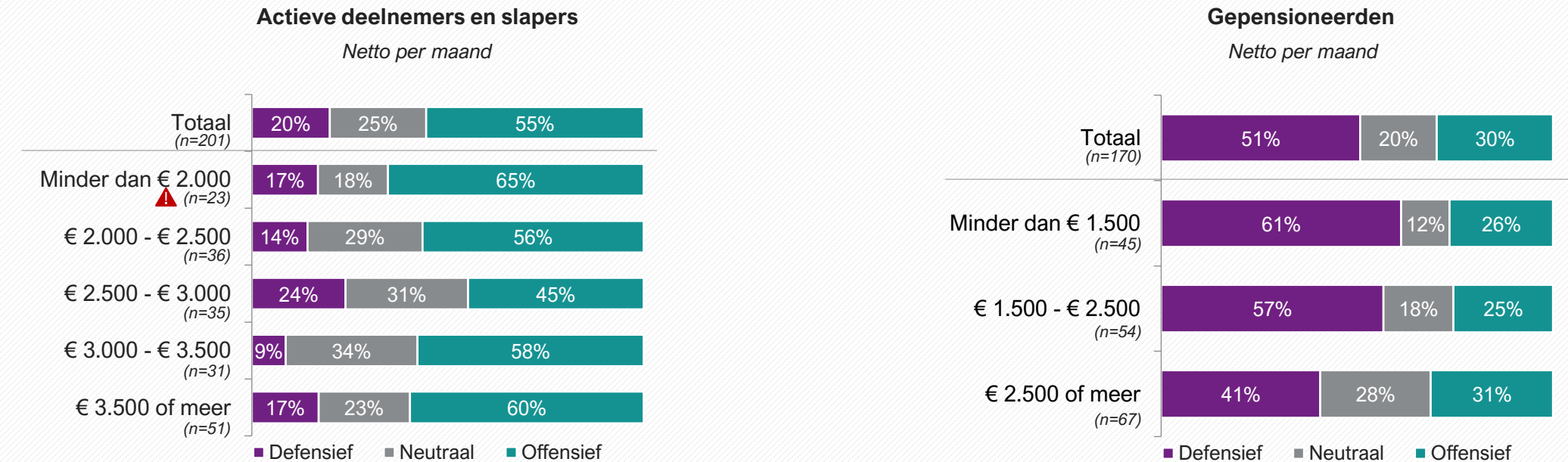

- Een vergelijking van de verschillende leeftijdsgroepen laat zien dat oudere deelnemers vaker een defensieve en minder vaak een offensieve risicopreferentie hebben dan jongere deelnemers.
- Deelnemers rond de pensioenleeftijd (60 t/m 64 jaar) hebben relatief vaak een neutrale risicopreferentie.

Gepensioneerden met een hoger inkomen hebben minder vaak een defensieve risicopreferentie

Risicopreferentie per inkomensgroep

o.b.v. CS-methode

- De risicopreferentie van actieve deelnemers en slapers is in alle inkomenscategorieën relatief vaak offensief, en minder vaak defensief.
- Gepensioneerden in hogere inkomenscategorieën hebben minder vaak een defensieve risicopreferentie dan in lagere inkomenscategorieën.

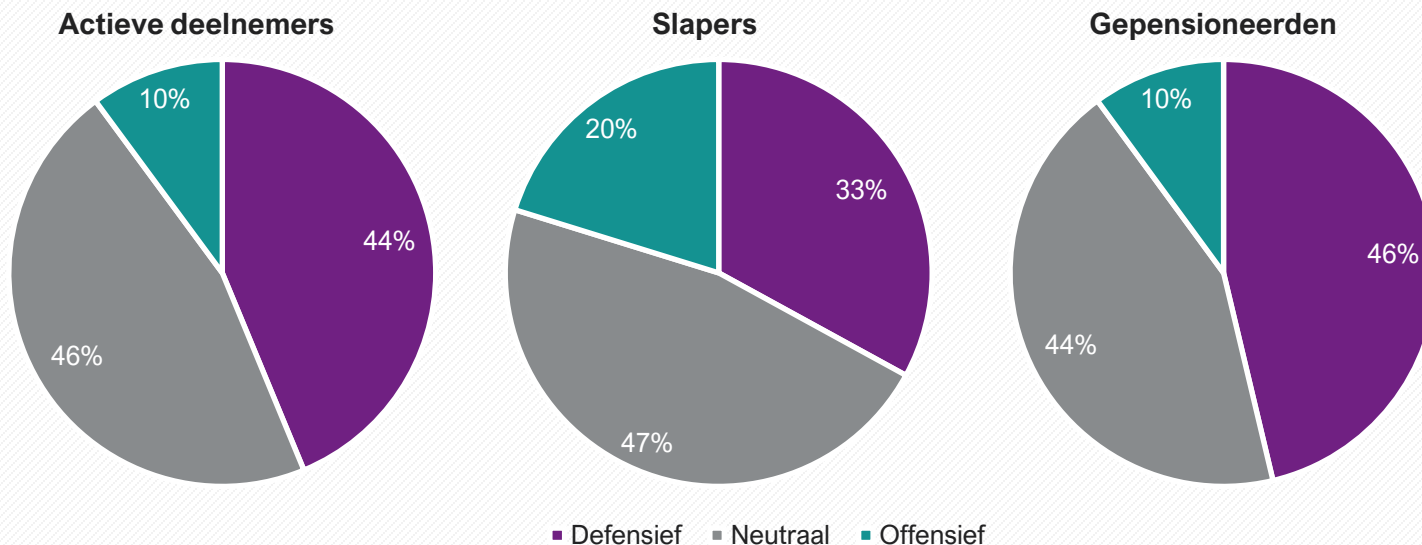
1b.

Kwalitatieve risicopreferentiebepaling

Kwalitatieve risicopreferentie: voor alle doelgroepen geldt veelal een defensieve of neutrale risicopreferentie

Kwalitatieve risicopreferentie

Op basis van de kwalitatieve methode is voor alle respondenten een risicopreferentie bepaald. Via deze methode is 40% van alle ondervraagden toegewezen aan de preferentie *defensief*, 46% aan de preferentie *neutraal* en 14% aan de preferentie *offensief*.

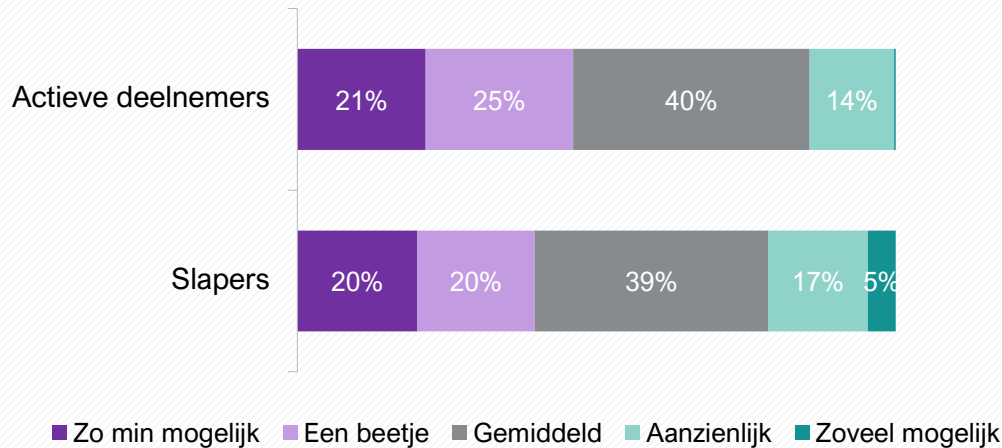
Voor alle drie de doelgroepen geldt dat zij veelal een defensieve of neutrale risicopreferentie hebben. Slapers hebben vaker een offensieve risicopreferentie dan actieve deelnemers en gepensioneerden.

Op de pagina's daarna wordt verder ingezoomd op de onderliggende componenten van de preferentiebepaling: willen, kunnen en begrijpen.

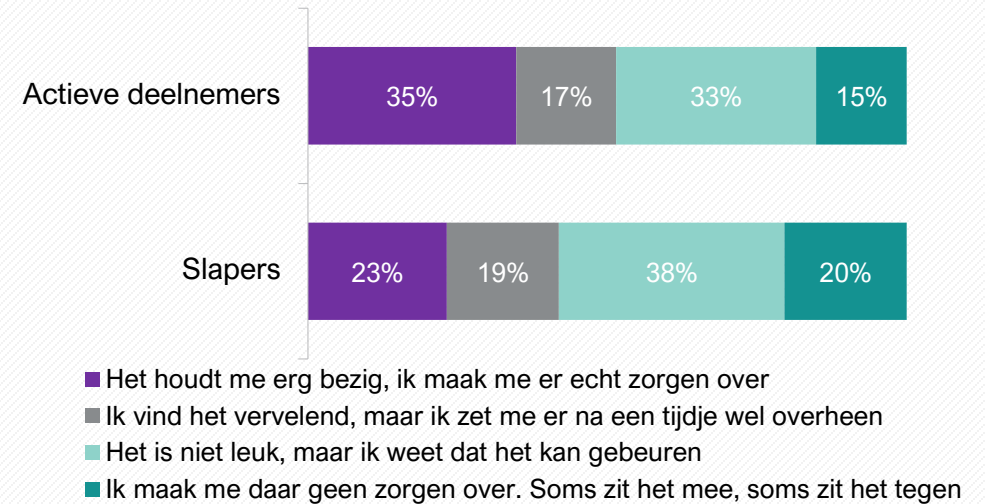

Actieve deelnemers en slapers hebben een vergelijkbare risicobereidheid in de opbouwfase

Risicobereidheid in opbouwfase

Omgaan met daling waarde pensioenbeleggingen in opbouwfase

- Het verschilt van persoon tot persoon hoeveel beleggingsrisico men wil lopen bij de opbouw van het pensioen. Voor zowel actieve deelnemers als slapers geldt dat zij een vrij defensieve houding hebben; een op de vijf geeft aan zo min mogelijk beleggingsrisico te willen lopen. Slapers geven vaker aan dat zij aanzienlijk of zoveel mogelijk risico willen lopen dan actieve deelnemers (22% vs. 14%).
- Wanneer de waarde van de pensioenbeleggingen ineens flink daalt door plotselinge slechte beleggingsresultaten, maakt ongeveer een op de drie actieve deelnemers en een kwart van de slapers zich daar echt zorgen over. De rest maakt zich er niet druk om of zet zich er na een tijdje overheen.

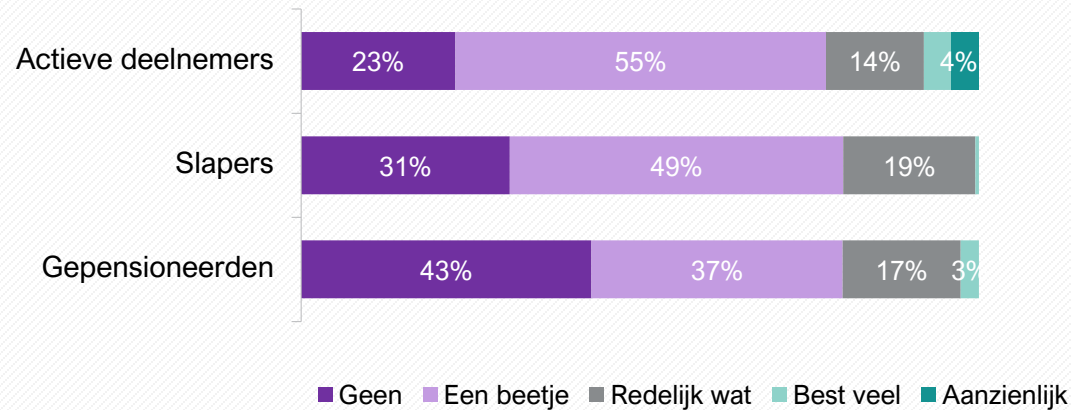
A01. Hoeveel beleggingsrisico wil je lopen bij de opbouw van je pensioen? | Basis: alle actieven (n=124) en slapers (n=77)

A03. Stel dat de waarde van de pensioenbeleggingen ineens flink daalt door plotselinge slechte beleggingsresultaten. Wat doet dat met je? | Basis: alle actieven (n=124) en slapers (n=77)

Risicobereidheid in uitkeringsfase is kleiner dan in de opbouwfase, met name gepensioneerden nemen bij voorkeur geen beleggingsrisico

Risicobereidheid in uitkeringsfase

Omgaan met daling pensioenuitkering in uitkeringsfase

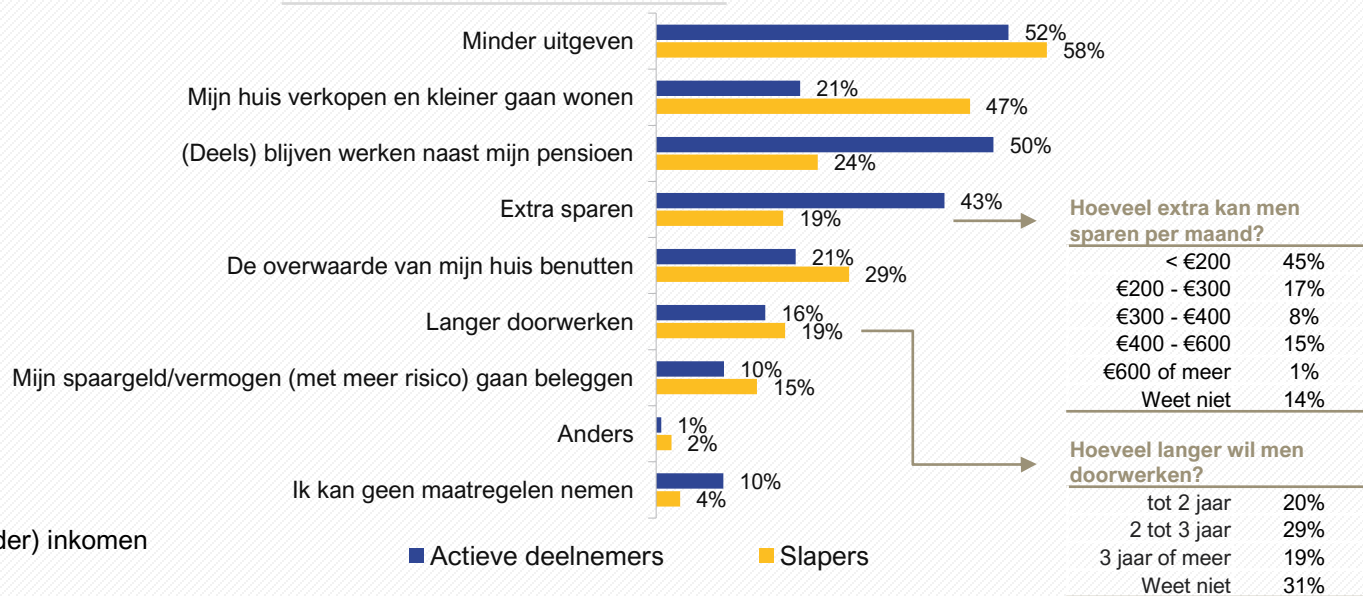
- In de uitkeringsfase is de risicobereidheid kleiner dan in de opbouwfase. Slechts een enkeling is dan nog bereid om veel risico te nemen. Gepensioneerden geven vaker dan actieve deelnemers en slappers aan dat zij helemaal geen beleggingsrisico willen lopen.
- Een daling van de pensioenuitkering is ook impactvoller dan een daling van de pensioenbeleggingen in de opbouwfase, met name voor actieve deelnemers. Zij maken zich het vaakst zorgen, waar gepensioneerden relatief vaak aangeven zich geen zorgen te maken.

De meeste deelnemers hebben moeite om een tegenvallend pensioen op te vangen

Buffer

Maatregelen ter compensatie tegenvallend pensioen

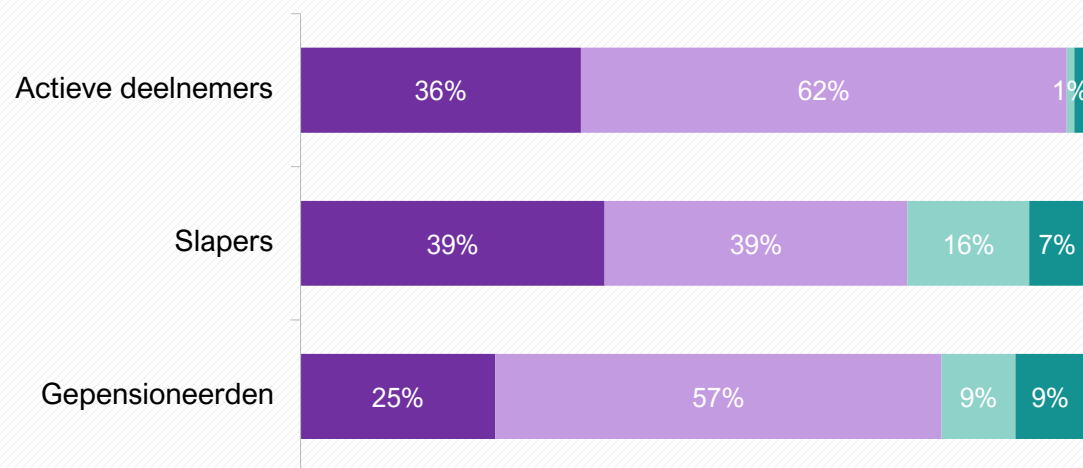
- Wanneer het pensioen lager blijkt uit te vallen dan verwacht, dan moet de meerderheid maatregelen nemen om het verschil goed te maken. De een heeft meer mogelijkheden om de daling op te vangen dan de ander. Een kwart van de deelnemers kan een dergelijke tegenvaller helemaal niet goedmaken of opvangen, en ongeveer de helft geeft aan dit deels te kunnen.
- De meest genoemde maatregelen die men zou nemen zijn het beperken van de uitgaven tijdens het pensioen en het huis verkopen en kleiner gaan wonen. Dat laatste wordt door slapers vaker genoemd dan door actieve deelnemers. Op hun beurt geven actieve deelnemers vaker aan (deels) te blijven werken naast het pensioen en extra te gaan sparen om het lagere pensioen te compenseren.

B00. Stel dat je pensioen lager blijkt uit te vallen dan je had verwacht. Kun je dat nog goedmaken voordat je met pensioen gaat/of opvangen? | Basis: alle actieven (n=124), slapers (n=77) en gepensioneerden (n=170)

B01. Welke van onderstaande maatregelen zou je nemen om het lagere pensioen te compenseren? | Basis: moet maatregelen nemen (actieven: n=118, slapers: n=74)

Meerderheid heeft het Brocacef-pensioen nodig om rond te komen na pensionering, dit geldt zelfs voor nagenoeg alle actieven

Afhankelijkheid van pensioen Stichting Brocacef Pensioenfonds

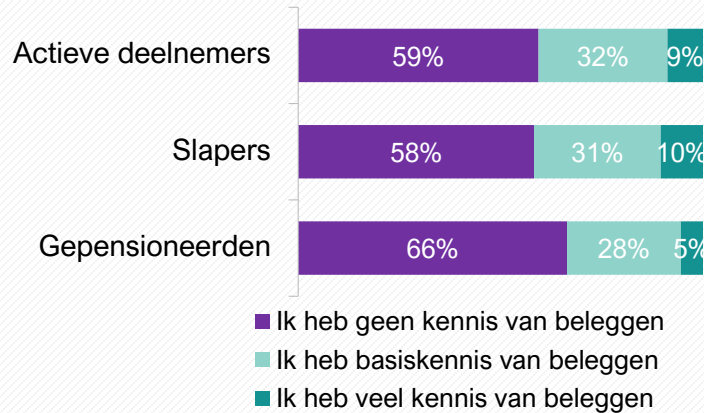

- Ik heb dit pensioen (straks) nodig. Ook met dit pensioen wordt rondkomen lastig
- Ik heb dit pensioen (straks) nodig. Met dit pensioen kan ik eenvoudig rondkomen
- Ik heb dit pensioen (straks) niet per se nodig. Zonder dit pensioen kan ik net aan rondkomen
- Ik heb dit pensioen (straks) niet nodig. Ook zonder dit pensioen kan ik goed rondkomen.

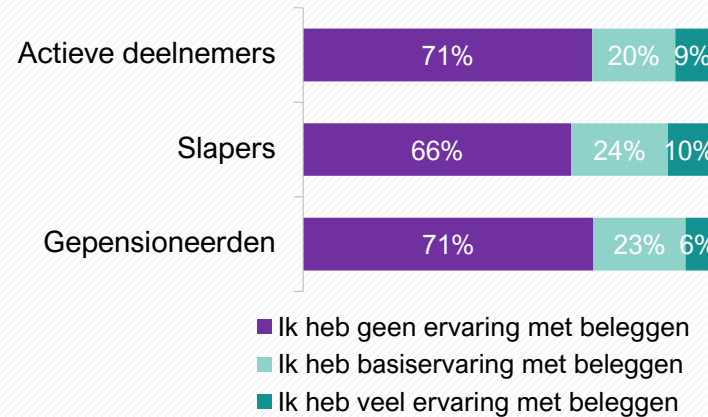
- De meerderheid heeft het Brocacef-pensioen nodig om (straks) rond te kunnen komen. Actieve deelnemers zijn het vaakst afhankelijk van het pensioen: 98% heeft het nodig om rond te komen.
- Slapers laten een gedifferentieerd beeld zien: zij zijn wat minder vaak afhankelijk van het Brocacef-pensioen, maar de slapers die dit pensioen wél nodig hebben, zeggen relatief vaak dat zij hiermee net aan kunnen rondkomen.
- Gepensioneerden geven relatief vaak aan het pensioen niet per se nodig te hebben en zonder het pensioen net aan rond te kunnen komen, maar niet zo vaak als slapers.

De ruime meerderheid van de deelnemers heeft geen kennis van of ervaring met beleggen, maar begrijpt wel dat pensioenen hoger of lager kunnen worden door beleggingsrisico

Kennis

Ervaring

Begrip: pensioen kan hoger of lager worden door beleggingsrisico

- Zes op de tien deelnemers zegt geen kennis van beleggen te hebben, en zeven op de tien geen ervaring.
- Ruim driekwart geeft aan te begrijpen dat pensioen hoger of lager kan worden als gevolg van beleggingsrisico. Actieve deelnemers en gepensioneerden geven vaker aan dit wel te begrijpen, maar het niet uit te kunnen leggen waarom dat zo is.

A8. Hoeveel kennis heb je van beleggen in aandelen en/of obligaties?

A9. Hoeveel ervaring heb je met beleggen in aandelen en/of obligaties?

A10. Om pensioenkapitaal op te bouwen wordt het geld belegd. Je pensioen kan hoger of lager worden door beleggingsrisico. Begrijp je dat?

Basis: alle actieven (n=124), slappers (n=77) en gepensioneerden (n=170)

1c.

Discrepanties

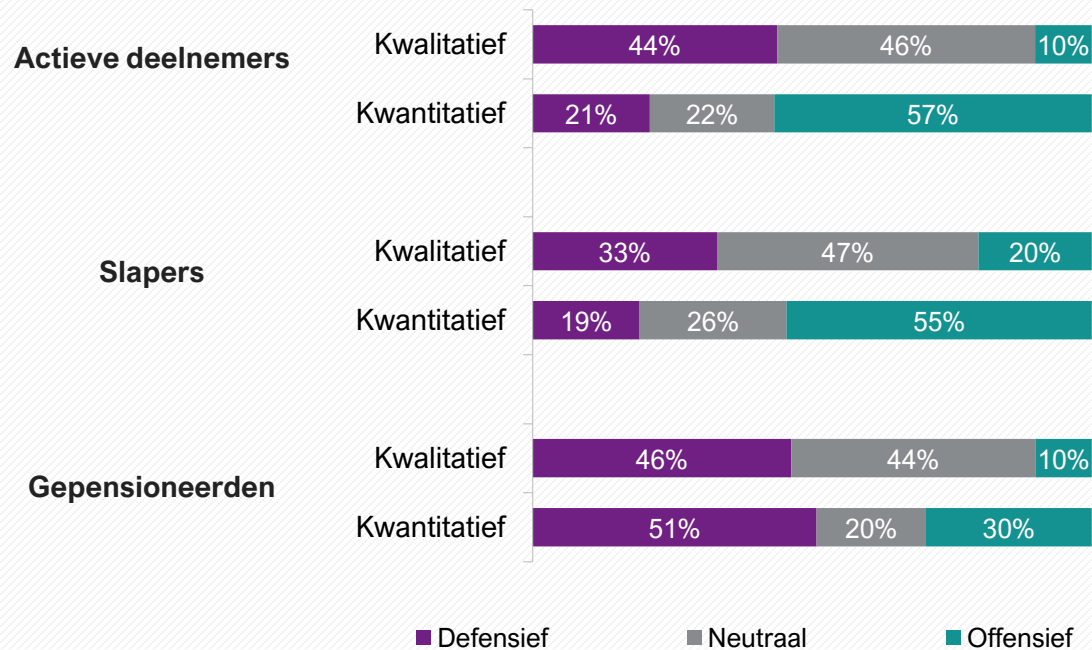
Verschillen tussen de risicopreferentiebepaling volgens de kwalitatieve en de kwantitatieve CS-methode

De kwantitatieve CS-methode leidt tot een offensievere risicopreferentie dan de kwalitatieve methode

Risicopreferentie

o.b.v. kwalitatieve methode en kwantitatieve CS-methode

- De kwalitatieve methode leidt tot een meer defensieve risicopreferentie dan de kwantitatieve CS-methode. Volgens de CS-methode hebben de deelnemers vaker een offensieve risicopreferentie.

Het verschil tussen beide methoden kan worden verklaard doordat bij de CS-methode concrete bedragen worden getoond. Drie mogelijke verklaringen:

- Wanneer men bij het getoonde negatieve scenario van de offensieve optie niet in de problemen komt, beseft men dat men ruimte heeft om wat extra risico te nemen.
- Wanneer de getoonde bedragen van de defensieve optie onvoldoende zijn om straks rond te kunnen komen, beseft men dat men meer risico moet nemen.
- Wanneer men beide bedragen van het positieve scenario met elkaar vergelijkt, ziet men wat een offensievere houding hen kan opleveren.

16% krijgt een duidelijk andere risicopreferentie via de kwalitatieve methode dan via de kwantitatieve CS-methode

- Wanneer we de uitkomsten van beide methoden met elkaar vergelijken, zien we dat 30% van de actieve deelnemers, 43% van de slapers en 37% van de gepensioneerden bij beide methoden dezelfde preferentie krijgt toegewezen. Bij de overigen is er sprake van een discrepantie tussen beide preferenties.
- Voor alle drie de doelgroepen geldt dat de discrepanties vaker klein van aard zijn (defensief vs. neutraal, of offensief vs. neutraal) dan groot (offensief vs. defensief). Een grote discrepantie komt in totaal voor bij 16% van alle ondervraagden.
- Bij discrepanties is de kwantitatieve preferentie veelal **offensiever** dan de kwalitatieve preferentie. Dat geldt voor alle drie de doelgroepen.

Tabel: discrepanties kwalitatieve en kwantitatieve risicopreferentiebepaling

Doelgroep	Gelijke preferentie	Kleine discrepantie	Grote discrepantie	Richting discrepantie
Actieve deelnemers	30%	42%	28%	Kwantitatieve preferentie bij 81% van de discrepanties offensiever
Slapers	43%	45%	11%	Kwantitatieve preferentie bij 86% van de discrepanties offensiever
Gepensioneerden	37%	53%	10%	Kwantitatieve preferentie bij 56% van de discrepanties offensiever

Actieve deelnemers

		Kwantitatieve risicopreferentie (CS-methode)			
		Defensief	Neutraal	Offensief	Totaal
Kwalitatieve risicopreferentie	Defensief	8%	8%	28%	44%
	Neutraal	12%	13%	21%	47%
	Offensief	1%	1%	8%	10%
	Totaal	21%	22%	57%	100%

Slapers

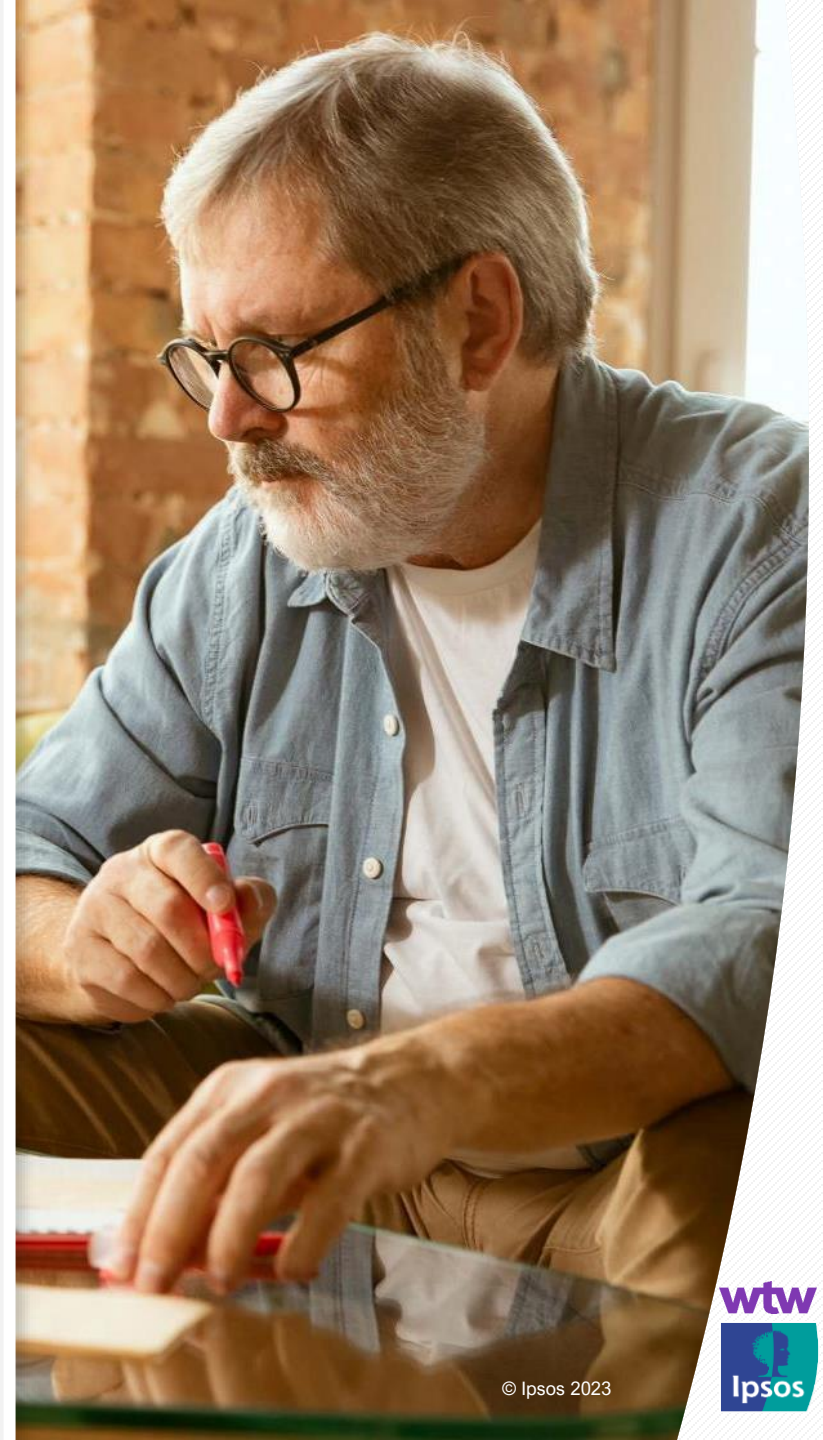
		Kwantitatieve risicopreferentie (CS-methode)			
		Defensief	Neutraal	Offensief	Totaal
Kwalitatieve risicopreferentie	Defensief	13%	11%	9%	33%
	Neutraal	5%	14%	28%	47%
	Offensief	2%	1%	17%	20%
	Totaal	19%	26%	55%	100%

Gepensioneerden

		Kwantitatieve risicopreferentie (CS-methode)			
		Defensief	Neutraal	Offensief	Totaal
Kwalitatieve risicopreferentie	Defensief	27%	10%	8%	46%
	Neutraal	23%	6%	16%	44%
	Offensief	1%	4%	5%	9%
	Totaal	51%	20%	29%	100%

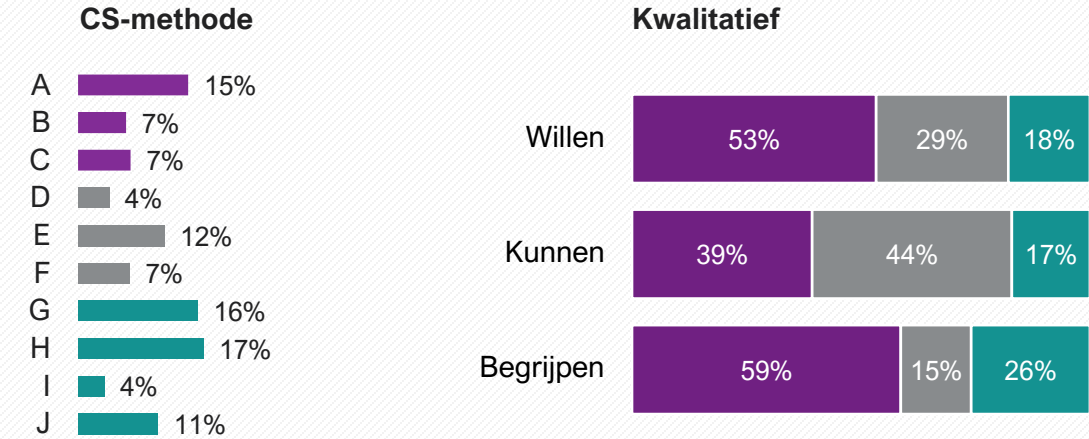
2.

Vergelijking risicopreferentie Stichting Brocacef Pensioenfonds & benchmark

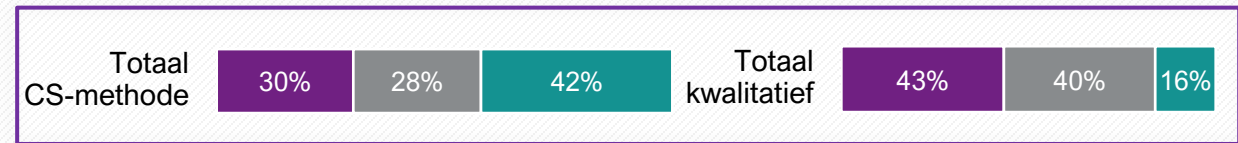
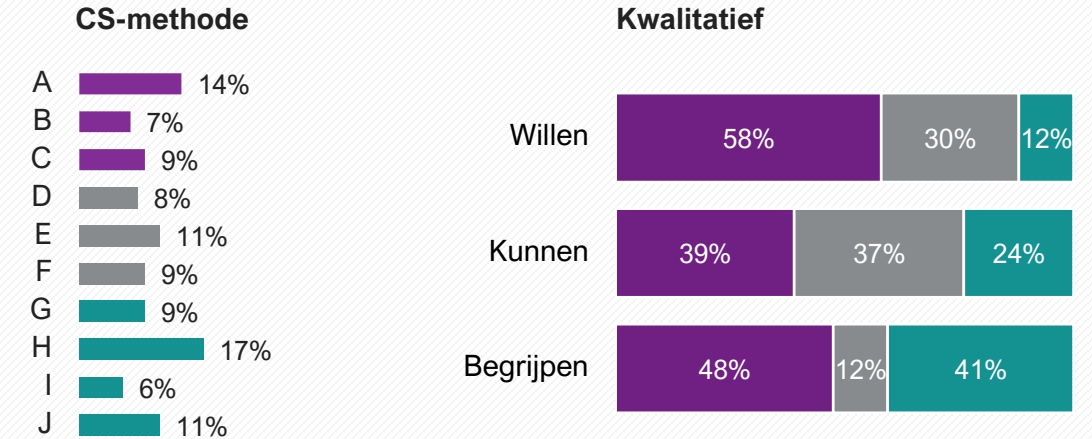

Benchmark Risicopreferentie – vergelijking op totaalniveau

Stichting Brocacef Pensioenfonds

Benchmark

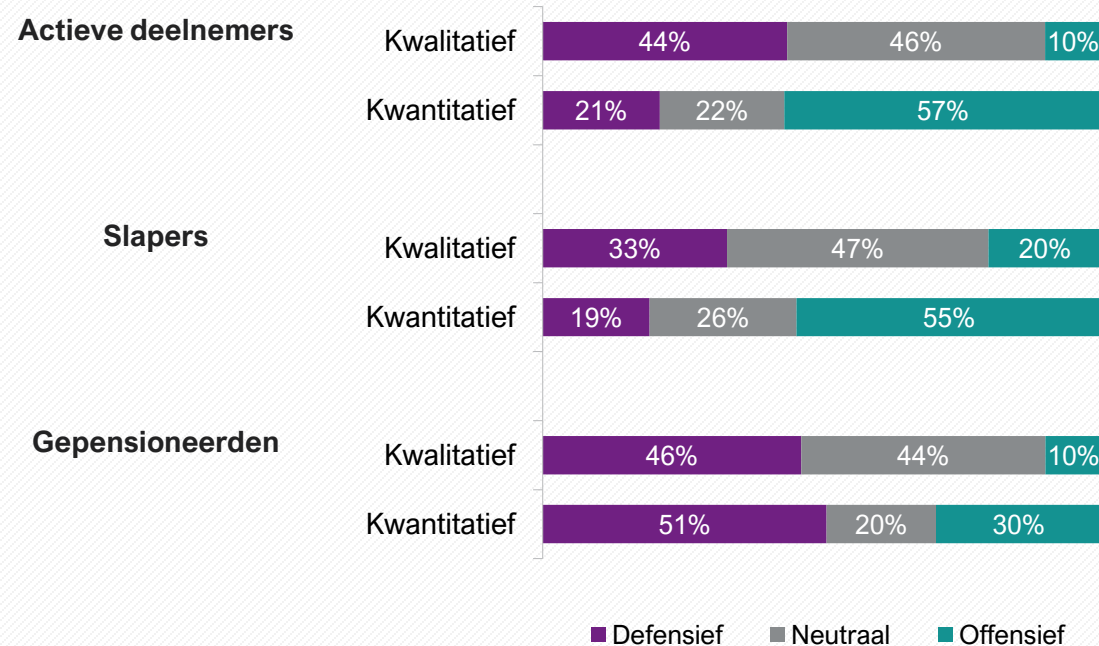

■ Defensief ■ Neutraal ■ Offensief

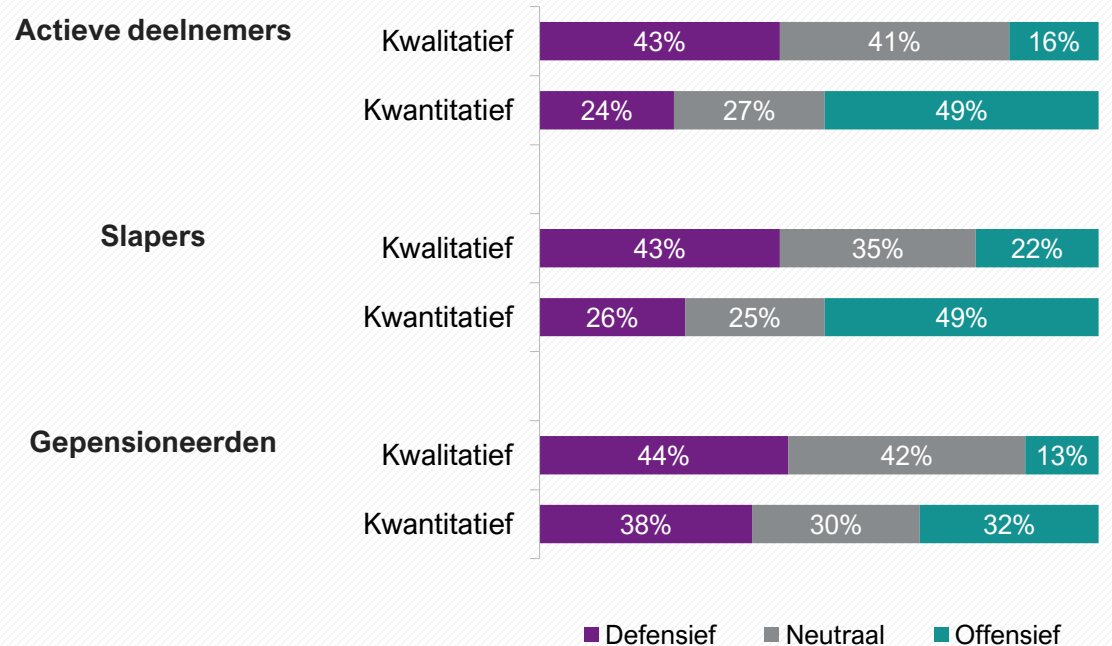
- De uitkomsten van Stichting Brocacef Pensioenfonds zijn vergeleken met onze Risicopreferentiebenchmark; dit geeft inzicht in hoe de uitkomsten van de actieve deelnemers, slapers en gepensioneerden van Stichting Brocacef Pensioenfonds zich verhouden tot marktgemiddelden. Zowel de uitkomsten voor de CS-methode als de kwalitatieve toets zijn vergeleken. De benchmark bestaat nu uit 37 fondsen.
- Uit de vergelijking op totaalniveau blijkt dat de achterban van Stichting Brocacef Pensioenfonds volgens de CS-methode een offensievere risicopreferentie heeft dan deelnemers van andere fondsen uit de benchmark en minder vaak een neutrale preferentie. Volgens de kwalitatieve methode hebben de deelnemers van Stichting Brocacef Pensioenfonds vaker een neutrale risicopreferentie.

Gepensioneerden hebben volgens de kwantitatieve methode een defensievere risicopreferentie dan de benchmark

Stichting Brocacef Pensioenfonds

Benchmark

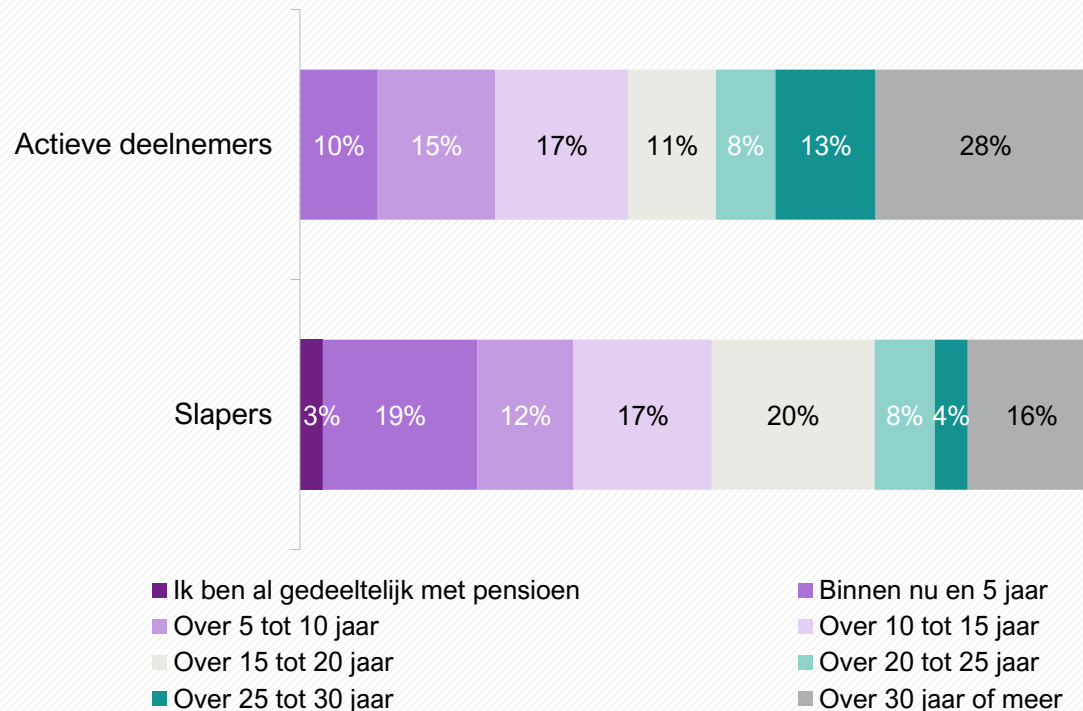
- Daar waar de deelnemers van Stichting Brocacef Pensioenfonds volgens de CS-methode op totaalniveau offensiever scoren dan de benchmark, zien we dit niet terug op deelnemersniveau.
- Wanneer we kijken naar de significante verschillen tussen de drie doelgroepen en de benchmark, dan zien we dat slapers volgens de kwalitatieve methode vaker een neutrale risicopreferentie hebben dan de benchmark. Gepensioneerden hebben volgens de kwantitatieve CS-methode vaker een defensieve risicopreferentie, en minder vaak een neutrale risicopreferentie dan deelnemers van andere fondsen.

Bijlage

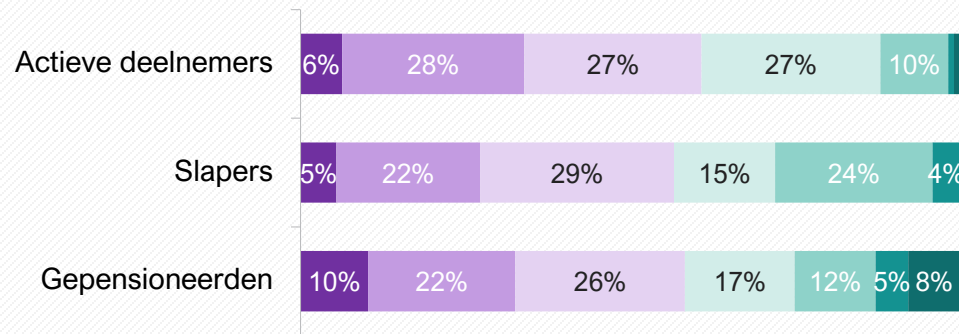
Slapers zitten dichterbij hun pensioendatum dan actieve deelnemers

Verwachte pensioendatum

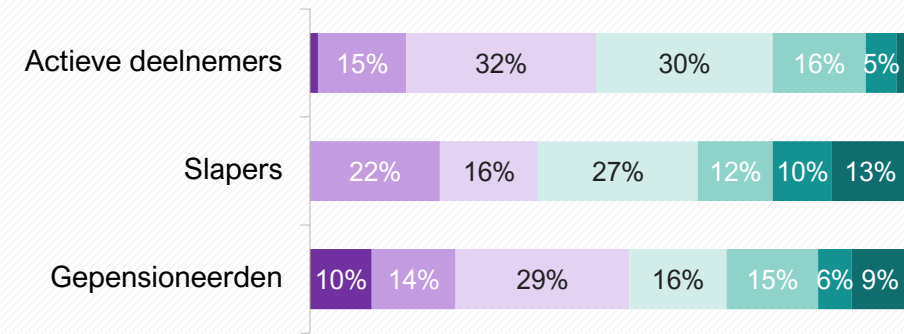

Slapers en gepensioneerden hebben gemiddeld een hoger netto pensioeninkomen nodig om rond te komen en om het huidige leefpatroon voort te zetten dan actieve deelnemers

Minimaal benodigd netto pensioeninkomen om rond te kunnen komen (€ per maand)

Minimaal benodigd netto pensioeninkomen om hetzelfde leefpatroon voort te kunnen zetten (€ per maand)

■ Minder dan €1.500 ■ €1.500 tot €2.000 ■ €2.000 tot €2.500 ■ €2.500 tot €3.000
■ €3.000 tot €3.500 ■ €3.500 tot €4.000 ■ €4.000 of meer

P02. Ongeveer hoeveel netto pensioeninkomen (inclusief AOW) per maand denk je straks minimaal nodig te hebben om rond te kunnen komen? En hoeveel denk je ongeveer nodig te hebben om je huidige leefpatroon voort te kunnen zetten? | Basis: alle actieven (n=124) en slapers (n=77)

P02. Ongeveer hoeveel netto pensioeninkomen (inclusief AOW) per maand heb je nodig om rond te kunnen komen? En hoeveel heb je ongeveer nodig om je huidige leefpatroon voort te kunnen zetten? | Basis: alle gepensioneerden (n=170)

Onderzoeksopzet

Hoe we dit onderzocht hebben

Met wie we hebben gesproken

- Voor dit onderzoek zijn actieve, slapende en gepensioneerde deelnemers van de pensioenregeling van Stichting Brocacef Pensioenfonds benaderd.
- De deelnemers zijn door Stichting Brocacef Pensioenfonds uitgenodigd voor het onderzoek per e-mail en per brief. Zowel de e-mail als brief bevatten een generieke link naar een landingspagina waar men kon inloggen met unieke inloggegevens.
- In totaal zijn 3.724 deelnemers voor het onderzoek uitgenodigd. 371 hebben de vragenlijst volledig ingevuld. Het responspercentage is 10,0%. Onderstaand de respons per doelgroep:

	Uitgenodigd	Respons	
Actieven	1.216	124	10%
Slapers	1.443	77	5%
Gepensioneerden	1.065	170	16%
Totaal	3.724	371	10%

- Om uitspraken te kunnen doen die representatief zijn voor de deelnemerspopulatie van Stichting Brocacef Pensioenfonds zijn de data achteraf gewogen naar doelgroep en per doelgroep naar leeftijd en geslacht, en voor actieve deelnemers ook naar inkomen.
- Voor het onderzoek is een online kwantitatieve vragenlijst gebruikt. Hier is de risicopreferentie van de deelnemers gemeten op zowel een kwalitatieve als kwantitatieve wijze.
- De dataverzameling vond plaats in de periode 9 t/m 29 oktober 2023.

Hoe hebben we met ze gesproken

Profiel respondenten (1/2)

		ACTIEVE DEELNEMERS		SLAPERS		GEPENSIONEERDEN	
		Ongewogen	Gewogen	Ongewogen	Gewogen	Ongewogen	Gewogen
Leeftijd	18 t/m 44	20%	44%	8%	30%	0%	0%
	45 t/m 54	31%	28%	18%	24%	0%	0%
	55 t/m 64	47%	28%	59%	37%	2%	2%
	65 of ouder	2%	1%	18%	8%	98%	98%
	<i>Gemiddelde leeftijd</i>	52 jaar	46 jaar	58 jaar	52 jaar	75 jaar	76 jaar
Geslacht	Man	58%	52%	60%	47%	76%	51%
	Vrouw	42%	48%	39%	52%	23%	49%
	Anders / wil ik niet zeggen	0%	0%	1%	1%	1%	0%

Profiel respondenten (2/2)

Netto maandsalaris	ACTIEVE DEELNEMERS		SLAPERS		Netto pensioeninkomen	GEPENSIONEERDEN	
	Ongewogen	Gewogen	Ongewogen	Gewogen		Ongewogen	Gewogen
Minder dan € 1.500	2%	2%	10%	5%	Minder dan € 1.500	26%	28%
€ 1.500 tot € 2.000	6%	15%	8%	5%	€ 1.500 tot € 2.500	32%	34%
€ 2.000 tot € 2.500	22%	28%	12%	22%	€ 2.500 of meer	39%	34%
€ 2.500 tot € 2.900	10%	6%	17%	19%	Weet ik niet/wil ik niet zeggen	2%	4%
€ 2.900 tot € 3.300	21%	12%	9%	7%			
€ 3.300 tot € 3.700	11%	6%	8%	6%			
€ 3.700 tot € 4.200	6%	2%	6%	5%			
€ 4.200 tot € 4.900	4%	2%	3%	3%			
€ 4.900 of meer	2%	1%	0%	0%			
Weet niet/wil ik niet zeggen	15%	26%	27%	26%			

Kwalitatieve risicopreferenties

Component 1: willen

	Risicobereidheid (A01/A04)		Impact daling (A03/A05)
Defensief	Zo min mogelijk/redelijk wat (1 of 2) Gemiddeld (3)	+	Houdt me bezig/vervelend/niet leuk (1, 2 of 3) Het houdt me bezig (1)
Neutraal	Zo min mogelijk/redelijk wat (1 of 2) Gemiddeld (3) Aanzienlijk/zo veel mogelijk (4 of 5)	+	Geen zorgen (4) Vervelend/niet leuk (2 of 3) Het houdt me bezig (1)
Offensief	Gemiddeld (3) Aanzienlijk/zo veel mogelijk (4 of 5)	+	Geen zorgen (4) Vervelend/niet leuk/geen zorgen (2, 3 of 4)

Component 2: kunnen

	Belang Brocacef-pensioen (A02)		Compensatie nodig en mogelijk (B00)
Defensief	Hard nodig (1) Nodig (2)	+	Kan niet (helemaal) of maar net compenseren (1, 2 of 3) Kan niet compenseren (1)
Neutraal	Hard nodig (1) Nodig (2) Niet per se nodig (3) Helemaal niet nodig (4)	+	Kan makkelijk compenseren/hoeft niet (4 of 5) Kan net of deels compenseren (2 of 3) Kan niet (helemaal) compenseren (1 of 2) Kan niet compenseren (1)
Offensief	Nodig (2) Niet per se nodig (3) Helemaal niet nodig (4)	+	Kan makkelijk compenseren/hoeft niet (4 of 5) Kan compenseren/hoeft niet (3, 4 of 5) Kan (deels) compenseren/hoeft niet (2, 3 4 of 5)

Component 3: begrijpen

	Kennis (A8)	Ervaring (A9)	Begrip (A10)
Defensief	Geen Geen Basis Veel	+ Geen Geen/Basis Geen	+ Lastig te begrijpen (Engszins) begrip Lastig te begrijpen Lastig te begrijpen
Neutraal	Geen Geen Basis Basis Basis Basis Veel Veel Veel	+ Basis Veel Geen Veel Geen Veel Basis	+ (Enigszins) begrip Enigszins begrip Enigszins begrip Begrip Lastig te begrijpen Lastig te begrijpen Lastig te begrijpen Lastig te begrijpen
Offensief	Geen Basis Veel Veel	+ Veel Basis/Veel Veel Veel	+ Begrip Begrip Begrip Lastig te begrijpen

De kwalitatieve risicopreferentie is opgebouwd uit de componenten 'willen', 'kunnen' en 'begrijpen'. Per component is op basis van twee of drie vragen bepaald of iemand defensief, neutraal of offensief is. Vervolgens is op basis van de score op drie componenten een gecombineerde kwalitatieve risicopreferentie bepaald. Op deze pagina is voor de drie componenten en voor de kwalitatieve risicopreferentie beschreven hoe deze zijn samengesteld.

Kwalitatieve risicopreferentie				
	Willen		Kunnen	Begrijpen
Defensief	Defensief Defensief Neutraal Offensief	+ + + +	Defensief Neutraal Defensief Defensief	+ + + +
Neutraal	Neutraal Defensief Defensief Neutraal Neutraal Offensief Offensief Offensief	+ + + + + + + +	Neutraal Offensief Neutraal Defensief Offensief Defensief Neutraal Offensief	+ + + + + + + +
Offensief	Neutraal Offensief Offensief	+ + +	Offensief Neutraal Offensief	+ + +

**BE
SURE.
ACT
SMARTER.**

Bedankt